

**OBIECTIVELE DE REFERINȚĂ ALE DISCIPLINEI SOLFEGIU PENTRU ELEVII
CLASELOR A DOUA ȘI REALIZAREA LOR ÎN PROBELE DE EVALUARE**

(recomandări metodice pentru practica pedagogică în cadrul școlilor cu profil muzical-coral)

SOME KEY-REFERENCES REGARDING SOLFEGIO COURSES FOR SECOND LEVEL PUPILS AND THE ACCOMPLISHMENT OF THESE AIMS IN THE EVALUATIONS ITEMS

(methodical recommendations for teaching practice in music schools with choral specialization)

MARCELA BOBOC,

lector superior,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Premisele de bază ale reformei în domeniul educației au determinat unele schimbări substanțiale ale conceptului, materialului și metodelor de predare în programele de învățământ și curriculumul disciplinelor din școlile muzicale. Pentru prima oară în acest articol este prezentat specificul implementării programei elaborate de Ministerul Educației în procesul de studii la nivelul doi. De asemenea, aici se poate găsi un punct de vedere nou (opinie) referitor la evaluarea în formă scrisă a cunoștințelor teoretice ale elevilor.

Cuvinte-cheie: educație muzicală, școală cu profil muzical-coral, predarea disciplinei solfegiu, obiective de referință, deprinderi vocale, probă de evaluare, metode obiectiv-directe, evaluare sumativă, barem de corectare, schemă de notare, test docimologic.

The basic requirements of the educational reform conditioned some substantial changes of the concept, material and ways of teaching – learning programs, in the curriculum of music school disciplines. In this article are presented, for the first time, the particularities of implementation of the Educational Minister's program in the process of studying, during the second-level form year. Also, on can find here a new point of view about verifying the theoretical knowledge of pupils in written form.

Keywords: musical education, school with a musical-choral profile, teaching solfeggio, reference objectives, singing vocal skills, evaluation test, objective-direct methods, summing up evaluation, grading scale, writing down scheme, docimology test.

Aspectele legate de problema dezvoltării interesului elevilor față de arta muzicală în procesul educațional rămân a fi permanent în centrul științei și practicii pedagogice. Acest fapt se datorează rolului excepțional al disciplinelor muzicale în vederea instruirii tinerilor, al cunoașterii valorilor artei muzicale și, în cele din urmă, al educării spiritului estetic al copiilor.

Concepția contemporană a educației muzicale în școlile de cultură generală cu profil muzical-coral, înaintea printre obiectivele majore formarea la elevi a deprinderilor și abilităților pentru arta interpretativă corală și instrumentală - obiective care nu pot fi atinse cu succes fără valorificarea și perfecționarea metodelor de predare a disciplinei solfegiu - piatra de temelie în cunoașterea științei muzicale. La fel ca oricare disciplină, solfegiul include anumiți indici caracteristici.

Cantitatea orelor (două lecții pe săptămână) – reprezintă volumul de cunoștințe teoretice și activități practice selectate pentru această disciplină opțională de învățământ. În același timp, cantitatea presupune și un volum de material muzical-teoretic pe care elevii trebuie să-l însușească la solfegiu.

Calitatea disciplinei reprezintă însușirea conținutului și evidențiază valoarea, nivelul, funcționalitatea și eficiența cunoștințelor muzicale în dezvoltarea personalității, în formarea profesionalismului pentru acei elevi care vor să atingă acest scop.

Stabilitatea în disciplina nominalizată, reprezintă fondul confirmat al cunoașterii în teoria muzicii : intervale, acorduri, game, tonalități, moduri, ritmuri, tempouri, etc., toate acestea fiind transferate din clasă în clasă dar cu complexități diferite.

Mobilitatea este proprietatea obiectului de a se schimba prin metode de predare, de a se înnoi în permanență prin strategii și metode didactice. Solfegiul, solicită o înnoire permanentă ca urmare a uzurii unor astfel de materiale didactice cum ar fi culegerea de solfegieri pe 1-2 voci a autorilor E. Kalmâkov și E. Fridkin.

Deși aplicată pe larg în toate școlile de muzică, ea s-a uzat moral, cu toate că unele exemple muzicale mai pot fi puse în aplicare.

Încadrarea elevilor în activitatea muzical-creativă cu scopul dezvoltării interesului pentru muzică, pentru dexteritățile lor interpretative a necesitat elaborarea unor noi prerogative.

Obiectivele generale ale disciplinei solfegiu în școala cu profil muzical-coral sunt următoarele:

- **CUNOȘTINȚE:**
  - Cunoașterea elementelor de limbaj muzical, a mijloacelor de expresie muzicală, acestea fiind indispensabile prefigurării imaginilor muzicale;
  - Cunoașterea noțiunilor de sintaxă și punctuație muzicală și a semnificațiilor lor;
  - Cunoașterea raporturilor de înălțime între sunete și modalitatea lor de construire : intervale, acorduri;
- **CAPACITĂȚI :**
  - Cultivarea aptitudinilor de percepere și interpretare pe note a exercițiilor muzicale;
  - Dezvoltarea capacității muzicale generale și a celor psihomotorii;
  - Cultivarea capacităților creative prin practicarea activităților specifice disciplinei solfegiu;
  - Formarea deprinderilor de scris-citit muzical, de diferențiere a elementelor de bază ale con-

strucției muzicale;

• ATITUDINI :

- Dezvoltarea interesului și a dorinței de integrare în activități muzicale;
- Cultivarea gustului artistic elevat (capacitatea de apreciere și interpretare a creațiilor vocale și instrumentale);
- Educarea dragostei față de melosul popular, a deprinderilor de apreciere a limbajului muzical universal;
- Cultivarea sensibilității pentru frumos și a capacității de a crea frumosul.

Fiecare clasă, de la I-a pînă la a IX-a, reprezintă o treaptă superioară spre atingerea acestor obiective prin intermediul solfegiului, însă locul prioritar în această ascensiune îl reprezintă programa de studiu pentru clasa a II-a deoarece aceasta este baza teoretică și practică inițială în studierea muzicii.

Pe parcursul anului de studiu elevii din clasa a II-a urmează să capete următoarele *deprinderi vocal-intonationale*:

- să inspire și expire corect aerul din plămâni în procesul interpretativ;
- să sesizeze cu auzul intern corectitudinea intonației;
- să diferențieze înălțimea sunetelor în cadrul primei octave;
- să capete dexterități de audiere a instrumentului și să se acordeze intonativ cu acesta;
- să-și dezvolte capacitatea de intonare a tonurilor și a semitonurilor;
- să se familiarizeze cu particularitatea cântării în colectiv;
- să-și exprime atitudinea proprie față de felul cum intonează elevii în cadrul lecției.

Să capete *deprinderi ce duc la educarea simțului metro-ritmic*:

- să reproducă prin lovitură (bătăi din palme, „ciocănit”), diverse structuri ritmice;
- să poată recunoaște melodia după desenul ritmic;
- să poată executa la instrumente de percuție (zobă, triunghi) caracterul stabil al unor structuri ritmice;
- să perceapă intermediul tactarii, gruparea ritmică din interiorul gestului dirijoral, alcătuită din doimi, pătrimi, optimi.

Principiile docimologiei școlare generale acordă prea puțină atenție naturii acestui domeniu. Evaluarea în sfera învățământului muzical nu se încadrează întotdeauna în limitele unor legi obiective. În muzică, pe lângă modalitățile obiective, directe de evaluare „obiective”, directe (care se vor aplica în special la aprecierea aspectului informativ-instructiv al procesului de învățare), se vor utiliza pe larg și modalități indirecte, intuitive (care se vor aplica la determinarea aspectului formativ-educativ). Prin *metode obiectiv-directe* se va evalua:

- a) volumul de cunoștințe acumulate de elevi (însușirea subiectului temei lecției la nivel de conștientizare, date din teoria elementară a muzicii);
- b) însușirea elementelor tehnicii de solfegiere, a culturii interpretative vocale;
- c) însușirea unui volum de exerciții la una și două voci și interpretarea lor, capacitatea de memorare a exemplelor muzicale propuse;
- d) dezvoltarea aptitudinilor de audiere a muzicii (aprecierea motivelor muzicale, scrierea dictărilor ritmice și melodice);
- e) activismul în timpul lecției, gradul de includere în activitățile didactice ale orei de solfegiu, performanțele obținute;
- f) capacitatea de analiză a exercițiilor după parametrii principali : structură, tonalitate;
- g) nivel de dezvoltare (evoluție în dinamică) a aptitudinilor muzicale, a auzului melodic, ritmic, dinamic, și a gândirii muzicale etc..

Un model de evaluare de acest fel poate servi proba de evaluare sumativă la solfegiu în clasa a II-a în primul semestru al anului:

**Baremul de corectare și schema de notare la proba de evaluare
sumativă, clasa II-a (punctaj)**

	Item	pct	Schema de notare
1.	De pus barele de măsură, de însemnat treptele stabile și cele instabile, de indicat Tonica	14 p	câte 0,5 pct. pentru fiecare bară de măsură pusă corect, pentru fiecare treaptă și Tonică indicate corect.
2.	De scris numărul treptelor și de indicat Tonica	10 p	câte 0,5 pct. pentru fiecare treaptă și Tonică indicată corect
3.	În exercițiile date, de scris cum se efectuează numărarea	13p	câte 0,5 pct. pentru fiecare numărare corectă
4.	De indicat Trisonul Tonicii, arpeggiul, treptele stabile și cele instabile în gamele Do major și Sol major	4p	câte 0,5 pct. pentru fiecare construcție corectă
5.	De pus barele de măsură și de însemnat tonurile și semitonurile	9p	câte 0,5 pct. pentru fiecare bară de măsură pusă corect și indicarea corectă a numărului de tonuri
6.	De completat tactele (unde e necesar) pauzele respective și de însemnat treptele stabile și cele instabile	10p	câte 0,5 pct. pentru fiecare pauză pusă corect și pentru fiecare treaptă indicată corect
7.	De subliniat varianta corectă a structurii gamei majore		câte 0,5 pct. pentru fiecare semn indicat corect
8.	De desenat și de scris cum se numesc a) semnele de alterație; b) semnele de repetare; c) semnele de prelungire	4,5p	câte 0,5 pct. pentru fiecare semn indicat corect
9.	De scris cum se numesc semnele grafice date	5p	câte 0,5 pct. pentru fiecare răspuns corect
10.	De indicat prin săgeți răspunsurile corecte la definițiile scrise	5p	câte 0,5 pct. pentru fiecare indicare corectă

Schema de convertire a punctelor în note pentru itemii 1-6

puncte	60-59	58-56	55-51	50-46	45-40	39-34	33-28	27-21	20-13	12-0
note	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Schema de convertire a punctelor în note pentru itemii 7-10

puncte	15	4,5-14	13,5-12	11,5-10	9,5-8,5	8-7	6,5-5	4,5-3	2,5-1,5	1-0
note	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Proba de evaluare este compusă din două părți : cea practică (itemii 1-6) și cea teoretică (itemii 7-10). Astfel, nota testului va fi calculată în baza a două note (pentru partea practică și cea teoretică).

Așadar, testele de evaluare pun accentul pe aflarea performanței elevului stabilind starea de reușită sau eșec.

Itemii aleși în vederea includerii lor în testare trebuie să acopere o parte cât mai importantă din materialul examinat. Testele pot fi cu răspunsuri deschise sau închise. Răspunsurile descrise stimulează creativitatea, judecata, spiritul critic și în asemenea cazuri, răspunsurile sunt formulate în întregime de către elevi. Acest tip permite fie itemi sub formă de redactare în sensul că elevii au ocazia să-și desfășoare o temă, fie itemi cu răspunsuri scurte, prin recursuri la propoziții sau fraze nu prea lungi. Testele cu răspunsuri închise cunosc trei varietate :

- Itemi tip (alegere multiplă, ca și modelul schemei, dat mai sus) prin care se oferă mai multe soluții, iar una din acestea este corectă;
- Itemi tip „adeverat-fals”;
- Itemi „pereche”, în care elevii sunt puși să găsească noțiuni sau idei corelate cu semantica întrebărilor.

În felul acesta, evaluarea se va orienta pe cele trei direcții ale culturii muzicale:

educație, instruire și dezvoltare. Ea va urmări atât evoluția muzicală reală a elevilor, cât și pe cea de perspectivă.